

PATENTNI SPIS BR. 12005

**Szántó László, činovnik, Budapest, Gerő István, direktor,
Budapest, Madjarska.**

Uređaj za automatsko davanje vesti u telefonskim postrojenjima.

Prijava od 20 novembra 1934.

Važi od 1 maja 1935.

Traženo pravo prvenstva od 22 novembra 1933 (Mađarska).

Pronalazak se odnosi na uređaj za automatsko davanje vesti u telefonskim postrojenjima sa automatskim ili poluautomatskim pozivnim uređajem, i kod kojeg vesti, n. pr. oglasi, bivaju u pauzama između pozivnih znakova odašiljan pozivajućem učesniku. Ovaj mora za vreme celog trajanja između uspostavljanja veze sa pozvanom linijom pa do javljanja pozvanog učesnika da pažljivo sluša odašiljana saopštenja.

Po pronalasku je bitno to, što su uključnici, koji izvor pozivne struje povremeno priključuju, izvedeni kao preključnici, koji pozivajući liniju bar za vreme pauza između pozivnih signala vezuju sa kolom struje za davanje vesti.

U jednom podesnom obliku izvođenja pronalaska ovo treba da bude postignuto uz izbegavanje naročitih relea.

U tom cilju su podesno uobičajeni jednostavni uključnici pozivne struje, koji su upravljani obrtnim koturima sa ispadima, zamenjeni preključnicima, koji kolo struje za davanje vesti vezuju sa pozivajućom linijom, dok je pozivna struja isključena sa ove.

Kolo struje za davanje vesti može zvučne struje dobijati iz proizvoljnog uređaja za reprodukovanje zvuka, koji je podesan za pretvaranje zvučnih talasa u talasave električne struje, n. pr. kakvog mikrofona ili posređovanjem uređaja za registrovanje zvuka, kao n. pr. valjaka, ploča, ukrasno magnetisanih žica ili filmske trake sa zvučnim prugama.

Pošto se za ovaj cilj želi neograničena mogućnost ponavljanja zvučnog zapisa, kao i mogućnost zapisivanja vesti u stanju sposobnom za reprodukciju, i mogućnost menjanja vesti u što je moguće kraćem vremenu, to je podesno da se koriste uređaji za reprodukciju koji rade sa magnetnim zapisima zvuka.

Podesno se upotrebljavaju sinhronizujuće naprave za osiguranje slaganja odašiljanih vesti sa pauzama između pozivnih signala. Kod neposredno odašiljanih usmenih saopštenja mogu n. pr. biti primenjene metode koje su uobičajene za sinhronizovanje kinematografskih filmova.

Kod upotrebe mehaničkih naprava za reprodukovanje zvuka može sinhronizam na veoma jednostavan način biti postignut time, što se pogon naprave za reprodukovanje zvuka spaja sa pogonom automatskog prekidača pozivne struje, odnosno preključnika. Da bi se jedna zajednička naprava za reprodukciju zvuka mogla koristiti za veći broj telefonskih stanica, ove stanice dobijaju vesti pomoću posrednih sprovodnika, pri čemu se obezbeđuje jednovremeni tok svih stanica pomoću naprava sa sinhronizovanjem.

Ako je telefonsko postrojenje tako uređeno, da u pozivajuću liniju ne dolazi nikakva pozivna struja, to mogu vesti i za vreme perioda pozivanja biti neprekidno davane.

Na priloženom nacrtu je šematički predstavljene jedan primer izvođenja.

A je pozivajuće učesničko mesto a B je pozivano učesničko mesto jednog automatskog telefonskog postrojenja. 1 i 2 su sprovodnici telefonske stanice, koji pozivajuću liniju 3 vezuju sa pozivanom 4. 5 je automatski uključnik, koji govorno kolo struje vezuje sa slobodnim prekidačem 6,7 kola struje pozivnog generatora 9. Prekidači pozivne struje se na poznat način stavljaju u dejstvo pomoću koturova 10 sa ispadima, koji se nalaze na osovini 11 koja se stavlja u obrtanje pomoću elektromotora 12.

C je uređaj za reprodukovanje vesti, koji se nalazi u glavnoj stanici i kod predstavljenog primera se sastoji iz čelične žice, koja se pomoću pogonske osovine 17 koja elektromotorom 16 pomoću promenljivog spojnika 17 može naizmenično da se namotava sa kalema 14 na kalem 15 i obratno. Sa čeličnom žicom 13 u vezi deluje na poznat način indukcionim namotajem opremljeni oduzimajući magnet 19, čiji je namotaj priključen na pojačivač 21. Izlazna strana pojačivača napaja primarni namotaj transformatora sa većim brojem sekundarnih namotaja. Svaki sekundarni namotaj je posredstvom posrednog sprovodnika, u datom slučaju preko drugog pojačivača 39, vezan sa primarnim namotajem drugog transformatora 25, koji opet nosi veći broj sekundarnih namotaja. Jedna klema ovih sekundarnih namotaja je vezana za zemlju, dok je druga klema svakog sekundarnog namotaja priključena na kontakt 8 jednog ili više pozivnih prekidača, koji deluje zajedno sa kontaktom 7 koji je priključen na nevezanom za zemlju ogranku 2.

Sinhronizam pogonske osovine 11 prekidača pozivne struje i pogonske osovine 17 uređaja za dayanje vesti može biti obezbeđen pogonom pomoću sinhronmotora. Podeseo se predviđaju naročiti uređaji za sinhroniziranje. U tom cilju se osovina 11 pogoni malo većom brzinom, no osovina 17. Osovina 11 nosi zaprečni kotur 27, čiji zapirujući zubac 28 dejstvuje u vezi sa zaprečnom kukom 29 koja je upravljana magnetom za odapinjanje. Jedan kraj namotaja magnet 30 je vezan za zemlju, a drugi kraj je priključen na posredni sprovodnik 23. Isti posredni sprovodnik je u glavnoj stanici vezan sa kontaktom 31 uključnika za odapinjanje, čiji je drugi kontakt 32 priključen na nevezani za zemlju pol baterije 33. Odapinjući uključnik 31, 32 je upravljani osovinom 34 sa ispadom koja je pogonjena osovinom 17.

Način dejstva je sledeći:

Ako je veza između pozivajućeg učesnika A i linije 4,4 pozivnog učesnika B us-

postavljena na uobičajeni način, to kontakt 7 slobodnog prekidača pozivne struje biva pomoću automatskog uključnika 5 priključen na liniju 2 govornog kola struje. Stalno obrtni kotur 10 sa ispadom zatvara kontaktima 6 i 7 kolo struje generatora 9 pozivne struje, dok se kraj kontaktne opruge 7 kreće na nižem mestu 10a kotura 10 sa ispadom. Čim viši deo 10b obima kotura sa ispadom podigne oprugu 7, biva prekinuto pozivao kolo struje i opruga 7 biva dovedena u dodir sa 8, usled čega biva zatvoreno kolo struje sekundarnog namotaja 35 transformatora 25 od zemlje 36 preko namotaja 35, kontakta 8,7 uključnika 5, voda 2, linije 3, pozivajućeg učesničkog mesta A, linije 3 i sprovodnika 1 ka zemlji 37. Dokle god je ovo kolo struje zatvoreno, pozivajući učesnik dobija iz glavne stanice pomoću posredne linije 23 govorne struje koje potiču od naprave C za reprodukovanje zvuka. Po svakom obrtu osovine 11 biva ova zapiračem 29 kod zupca 28 kotura 27, podesno na kraju perioda kretanja zadržana i ponovo oslobođena, čim pogonska osovina 17, pomoću kotura 34 sa ispadom kod 32, 31 zatvori kolo struje: zemlja 38, baterija 33, kontakti 32, 31 za odapinjanje, jedan ogranak posrednog sprovodnika 23, magnet 30 za odapinjanje i zemlja, usled čega se nadražuje magnet 30 i zapirač 29 izdiže iz zupca 28.

Patentni zahtevi:

1. Uređaj za automatsko odašiljanje vesti u telefonskim postrojenjima, koja su opremljena automatskim ili poluautomatskim pozivnim uređajem, naznačen time, što su uključnici, koji izvor pozivne struje povremeno priključuju na pozivanu liniju, izvedeni kao preključnici, koji pozivajuću liniju bar za vreme pauza između pozivnih signala vezuju sa kolom struje za odašiljanje vesti.

2. Uređaj po zahtevu 1, naznačen time, što se preključnici nalaze na poznatim obrtnim prekidačima pozivne struje.

3. Uređaj po zahtevu 2, naznačen time, što se obrtni prekidači sastoje iz izvesnog broja koturova za disanje koji se nalaze na zajedničkoj osovini, i koji rade u vezi sa po jednim preključnikom.

4. Uređaj po zahtevu 1 do 3, naznačen time, što ima sinhronizujuću napravu koja obezbeđuje slaganje odašiljanja vesti sa pauzama između signala pozivnom strujom.

5. Uređaj po zahtevu 4, naznačen time, što je pogon naprave za reprodukovanje zvuka koji izvodi odašiljanje vesti prinudno spojen sa pogonom obrtnog preključnika pozivne struje.

6. Uređaj po zahtevu 4, za telefonsko postrojenje sa više stanica, naznačen time, što je izlazno kolo struje naprave za reprodukovanje zvuka pomoću posrednih sprovednika priključeno u svakoj stanici na prekidačnike obrtnih prekidača pozivne struje, koji su opremljeni napravama za sinhroni-

zovanje radi obezbeđenja jednakog toka prekidačnika pozivne struje sa napravom za reprodukovanje zvuka.

7. Uređaj po zahtevu 1, naznačen time, što se upotrebljuju naprave za reprodukovanje zvuka koje su opremljene magnetno registrujućim nosačima zvučnih zapisa.

